

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE OLOMOUCKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V OLOMOUCI

Wolkerova 74/6, 779 00 Olomouc, tel. 585 719 111, e-mail: epodatelna@khsolc.cz, ID: 7zyai4b

Č.j.: KHSOC/25402/2020/OC/EPID

V Olomouci dne 24. července 2020

Sp. značka: KHSOC/25402/2020

Vyřizuje: RNDr. Libor Mazánek, Ph.D., tel.: 585 719 249, 585 719 211

Příloha: Protokol o měření aktivity kalamitních komárů a sledování vývoje larev – 3 strany

Adresáti:

dle rozdělovníku

Kalamitní výskyt komárů v obydlené zástavbě obcí v CHKO Litovelské Pomoraví

Na základě sledování výskytu kalamitních komárů v okolí lýchnišť CHKO Litovelské Pomoraví provedli odborní pracovníci Krajské hygienické stanice v Olomouci, dne 23. července 2020 šetření na výskyt dospělých kalamitních komárů a jejich aktivity v lesích v okolí lýchnišť v CHKO Litovelské Pomoraví a v obcích v jejich okolí.

Při tomto šetření byla v obydlené zástavbě všech obcí v blízkosti lesů CHKO Litovelské Pomoraví naměřena kalamitní aktivita letních kalamitních druhů komárů (viz příložený protokol o měření ze dne 23.7.2020). To znamená, že v obydlené zástavbě těchto obcí v době šetření zaútočilo na jednu osobu za jednu minutu více než 10 komárů. V souladu se zněním § 2 odst. 2, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) je hygienickou službou tato hodnota (10 útoků za minutu) v obydlené zástavbě obecně považována za mez přijatelné míry zátěže životního prostředí tímto rizikovým faktorem a její překročení představuje již významné ovlivnění nejen kvality života ale i riziko poškození zdraví lidí. Z provedeného měření vyplývá, že se v CHKO Litovelské Pomoraví jedná o velmi silnou letní kalamitu (nejsilnější od roku 2010), která je důsledkem zaplavení lýchnišť kalamitních komárů začátkem června a pak zejména tokem Moravy začátkem července. Z relativně vysokého podílu samců v odebraných orientačních vzorcích a provedeného šetření v lýchništích je zřejmé, že v době šetření vrcholil výlet kalamitních komárů z lýchnišť. Dosažení vrcholu současné letní kalamity lze tedy očekávat v několika následujících dnech.

V zájmu ochrany veřejného zdraví v návaznosti na § 96 zákona KHS jako orgán ochrany veřejného zdraví dotčeným obcím doporučuje, aby v obydlené zástavbě obcí, byla přijata opatření směřující k omezení aktivity kalamitních komárů včetně případné plošné asanace proti dospělým komárům, tzv. pozemní aplikace nízkých dávek insekticidních aerosolů k tomu účelu určeným přípravkem ve večerních hodinách (kdy už nelétají včely). Asanace provádějí odborné firmy, mající oprávnění k provádění speciální ochranné dezinfekce, dezinekce a deratizace. Z důvodu časově omezeného účinku se asanace proti dospělým komárům zajišťují v termínech podle předpokládané aktivity kalamitních komárů před plánovaným pobytem většího množství osob ve venkovním prostředí. Tyto asanace se směřují zejména do míst porostlých hustší zelení, kde se komáři zdržují nejvíce. Dále je vhodné používání tzv. prostorových repelentů do míst, na kterých se bude zdržovat větší množství osob. Preventivní účinek má rovněž kosení trávy, které zpomaluje šíření komárů a lokálně omezuje jejich výskyt. Samozřejmou nutností je individuální osobní ochrana obyvatel, tj. používání osobních případně prostorových repelentů při jakýchkoliv činnostech ve venkovním prostředí, zejména v podvečer při bezvětří, a používání sítí do oken a dveří.

Při šetření bylo dále zjištěno, že vlivem vysoké spodní vody a opakujících se deštivých period dochází v některých líníštích k významnému kolísání hladiny a opakovanému línínutí larev letních kalamitních komárů (např. louky u Hlušovic) a to zejména druhu *Aedes vexans*.

I přes stávající již kalamitní situaci a omezené možnosti dotčených obcí se nadále jako účelné jeví, larvicidní ošetřování alespoň přístupných osluněných líníšť kalamitních komárů v blízkosti obcí, ve kterých dochází k vývoji larev kalamitního komára *Aedes vexans*, čímž může být docíleno významné omezení výskytu tohoto komára v obcích, který je nejvýznamnějším trapičem a přenašečem nákaz v ČR. Tento druh kalamitního komára je dlouhověký a agresivně napadá člověka prakticky za jakýchkoliv podmínek. Stávající letní kalamita v obydlené zástavbě obcí v CHKO Litovelské Pomoraví (obce Střeň a Pňovice) je tvořena převážně lesním druhem komára *Aedes sticticus*, který je krátkověký a měl by se zdržovat spíše v lesích a stinné vegetaci. Vzhledem ke stávající poměrně složité situaci v líníštích (opakované zaplavení líníšť v krátké době) musí ošetření líníšť probíhat na základě monitoringu pouze do tůní s výskytem larev kalamitních komárů ve vhodném stádiu vývoje.

RNDr. Libor Mazánek, Ph.D.
odborný rada oddělení nozokomiálních nákaz
a dezinfekce, dezinspekce a deratizace

Rozdělovník:

1. KHS spis
2. Město Litovel, nám. Přemysla Otakara 1, 784 01 Litovel (IDDS - 4rub4s3)
3. Obec Bílá Lhota, Bílá Lhota 1, 783 21 Bílá Lhota (IDDS - ey6bk4u)
4. Obec Horka nad Moravou, nám. Osvobození 46, 783 35 Horka nad Moravou (IDDS - bpubeap)
5. Obec Mladeč, Mladeč 78, 783 21 Mladeč (IDDS - 62fauwv)
6. Obec Náklo, Náklo 14, 783 32 Náklo (IDDS - a8jbcma)
7. Obec Pňovice, Pňovice 187, 783 12 Pňovice (IDDS – uxbbjer)
8. Obec Příkazy, Příkazy 125 783 33 Příkazy (IDDS - pi2asev)
9. Obec Střeň, Střeň 19, 783 32 Střeň (IDDS - tr5auyz)
10. Obec Štěpánov, Horní 444, 783 13 Štěpánov (IDDS - 8xab2jm)
11. Obec Hlušovice, Hlavní 89, 78314 Hlušovice (IDDS – fn9bk77)
12. Statutární město Olomouc, Horní náměstí 1, 771 27 Olomouc (IDDS – kazbzri) - pro předsedy Komisí městských částí: Černovír a Klášterní Hradisko, Chomoutov, Řepčín.
Na vědomí:
13. Správa Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, Husova 906, 748 01 Litovel (IDDS – hwzdyhr)
14. Odbor životního prostředí a zemědělství, Krajský úřad Olomouckého kraje, Jeremenkova 40b, 779 00 Olomouc (IDDS – qiabfmf)